

Handläggare
Susanna Lennström
08-508 26 195
Sofia Lindh
08-508 26 342

Till
Trafiknämnden
2019-12-12

Tillgänglighetsåtgärder 2020. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av åtgärder som syftar att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning till en investeringsutgift om 15 mnkr.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Mattias Lundberg
Avdelningschef

Jenny Carlsson
Enhetschef

Sammanfattning

Både i stadens "Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023" och i stadens budget för 2020 framgår att hinder i den befintliga byggda miljön ska åtgärdas. Alla stockholmare oavsett funktionsförmåga ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället. Trafikkontorets mål är att alla projekt ska ta hänsyn till och budgetera för åtgärder för att skapa en god tillgänglighet. För enkelt avhjälpna hinder där inga andra projekt planeras inom nära framtid behöver emellertid separata investeringsmedel avsättas. Exempel på åtgärder som omfattas är sänkning av kantstenar vid övergångsställen och andra passager, utbyte av rändalar, kontrastmarkering av busshållplatser och komplettering av handledare i trappor.

Trafikkontoret
Trafikplanering

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 195
Växel 08-508 27 200
susanna.lennstrom@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Detta genomförandebeslut omfattar åtgärder för 15 mnkr för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder och höja kantstenar vid busshållplatser i innerstad och ytterstad.

Bakgrund

Både i stadens "Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023" och i stadens budget för 2020 framgår att hinder i den befintliga byggda miljön ska åtgärdas. Alla stockholmare oavsett funktionsförmåga ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället.

För att Stockholm ska bli en tillgänglig stad där alla medborgare har samma möjlighet till delaktighet krävs att stadens alla nämnder och bolag, men även det privata näringslivet, arbetar för att nya områden blir tillgängliga samt för att åtgärda befintliga enkelt avhjälpna hinder inom sitt ansvarsområde.

Ombyggnationer, utvecklingsprojekt och andra förbättringar för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har utförts under många år. Tillgängligheten har ökat, men mycket arbete återstår.

I plan- och bygglagen (2010:900), PBL, finns bestämmelser om att enkelt avhjälpna hinder i lokaler som allmänheten har tillträde till samt på allmänna platser ska undanröjas. Av 8 kap 12 § PBL följer att:

Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa.

I Boverkets föreskrifter (BFS 2013:9) finns vidare regler om hur plan- och bygglagen ska tillämpas. Exempel på åtgärder som omfattas av dessa föreskrifter är sänkning av kantstenar vid övergångsställen och andra passager, utbyte av rännalar, kontrastmarkering av busshållplatser, komplettering av handledare i trappor, infällning av släta ytor i ojämn beläggning och kantstenssänkningar vid parkeringsplatser för rörelsehindrade.

Tillgänglighetsarbete på trafikkontoret

Fysiska åtgärder

I april 2015 antog trafiknämnden en åtgärdsstrategi för enkelt avhjälpna hinder, som varit en utgångspunkt i tillgänglighetsarbetet sedan dess. Under 2020 fortsätter arbetet med att få tillgänglighetsfrågorna till en naturlig del av de ordinarie verksamheterna. Målet är att alla projekt ska inkludera och budgetera för tillgänglighetsåtgärder. För de brister som fortfarande kvarstår och där inga andra projekt planeras inom nära framtid behöver emellertid även fortsättningsvis separata investeringsmedel avsättas.

Projektet Tillgänglighetsåtgärder 2020 har som huvudsyfte att identifiera och åtgärda brister inom nämndens ansvarsområde som omfattas av lagen om enkelt avhjälpna hinder.

Under 2020 fortsätter arbetet med att bygga om övergångsställen och gångpassager samt att utföra kontrastmarkeringar vid busshållplatser. Höjning av kantstenar vid busshållplatser ökar möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att resa med kollektivtrafiken, men räknas inte som ett enkelt avhjälpna hinder. Som väghållare är trafikkontoret emellertid ansvarigt för kantstenarna vid busshållplatserna och eftersom dessa lämpligen åtgärdas i samband med kontrastmarkering inkluderas detta i projektet.

Både i inner- och ytterstaden är platserna valda utifrån att de ligger nära kollektivtrafikknutpunkter, äldreboenden, skolor eller folktäta platser, dvs. helt i linje med trafikkontorets strategi för enkelt avhjälpna hinder.

Nedan följer en lista på ungefärligt antal investeringsåtgärder som kontoret planerar genomföra under 2020. Kostnadsuppskattning tas fram när åtgärden är färdigprojekterade i januari 2020 och antalet åtgärder kan då komma att ändras. Åtgärder initierade av medborgare är prioriterade. Listan inkluderar både innerstad och ytterstad.

- 10 stycken kantstenssänkningar,
- 20 stycken tillgänglighetsanpassade övergångsställen,
- 10 stycken tillgänglighetsanpassade busshållplatser,
- 5 stycken genomgående gångbanor, samt
- 20 stycken byte av rännalar.

Utformning sker enligt stadens typritningar samt handboken *Stockholm – en stad för alla, handbok för utformning av en tillgänglig och användbar miljö*, som utgår från gällande lagar och föreskrifter.

Övriga insatser

Förutom arbetet med att åtgärda brister i den befintliga miljön är det som tidigare nämnts viktigt att tillförsäkra att alla ny- och ombyggnationer blir tillgängliga. Kunskapen om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska finnas med i planering, projektering och anläggning av alla stadens projekt. Genom att integrera tillgänglighetsförbättrande åtgärder inom ramen för såväl reinvestering som investeringsprojekt, sker varje år betydande förbättringar runt om i staden.

Den mångåriga kunskapen kring tillgänglighetsfrågor som finns samlad på trafikkontoret ska tas tillvara, uppdateras och användas i kommande projekt. Trafikkontoret ska vara drivande och utveckla tillgänglighetsfrågorna inom nämndens ansvarsområden. Trafikkontorets tillgänglighetsarbete har under många år fått uppmärksamhet, både nationellt och internationellt. Kontoret avser att fortsätta ta emot studiebesök och informera om tillgänglighetsarbetet i olika sammanhang.

Kontoret ska vidare samarbeta med och involvera rådet för funktionshinderfrågor och handikapporganisationerna för att säkerställa att de åtgärder som genomförs får avsedd effekt.

Kontoret anordnar också insiktsutbildningar när efterfrågan på detta finns. Under utbildningarna får deltagarna bland annat en egen upplevelse av att röra sig med rullstol eller att ta sig fram med en synnedsättning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret och stämts av med funktionshinderrådet.

Analys och konsekvenser

Kontoret har bedömt förslagets konsekvenser, bland annat avseende ekonomi, drift och underhåll samt övrig trafik.

Konsekvenser på övrig trafik

Vad gäller konsekvenser för övrig trafik är det i första hand arbeten i anslutning till övergångsställen och busshållplatser som riskerar att medföra trafikstörningar. De planerade åtgärderna samordnas med berörda aktörer.

Risker och osäkerheter

Investeringen avser ett flertal mindre åtgärder som är väl kända. Risken för överskridande av budgetramen anses därför som mycket liten.

Konsekvenser för drift och underhåll

Åtgärderna medför att kostnaderna för drift och underhåll ökar något. Anledningen är att de taktila plattor som används till ledstråk på öppna ytor samt vid busshållplatser inte har samma livslängd som släta plattor. Livslängden beror främst på vilket slitage plattorna utsätts för. Dessutom kräver kontrastmarkeringar i trappor kontinuerligt underhåll. I övrigt blir kostnaderna för drift och underhåll likartade dagens.

Måluppfyllelse och konsekvenser avseende tillgänglighet

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla dess invånare. Alla, oavsett funktionsförmåga, ska ha rätt till full delaktighet. Genom att fortsätta det systematiska arbetet för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder bidrar trafikkontoret till en förbättrad tillgänglighet inom sitt ansvarsområde. Kontorets arbete ligger både i linje med de lagkrav som finns gällande enkelt avhjälpna hinder och målsättningar om en tillgänglig kollektivtrafik.

Konsekvenser för barn

I FN:s barnkonvention framgår bland annat att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt liv med ett aktivt deltagande i samhället. För att detta ska vara möjligt behöver allmänna platser vara tillgängliga. Det systematiska arbetet för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder ökar med andra ord möjligheten för barn och ungdomar med funktionsnedsättning att ta del av samhällslivet.

Ekonomi

Kontoret avser att utföra investeringsåtgärder för 15 mnkr under 2020. I den summan ingår även kostnad för utredning och projektering. Störst andel medel går till ombyggnation av övergångsställen, gångpassager och busshållplatser. Medel finns avsatta i verksamhetsplanen för 2020 och fördelas enligt följande:

<i>Objekt</i>	<i>Kostnad (tkr)</i>
Tillgänglighetsåtgärder innerstad	7 000
Tillgänglighetsåtgärder ytterstad	8 000
Summa	15 000

Insatser såsom utvecklings- och påverkansarbete, insikts- utbildningar och kunskapsspridning, kommer att belasta drift- budgeten. I övrigt ska budget för tillgänglighetsåtgärder finnas med i respektive projekt.

Projektet beräknas medföra ökade kapitalkostnader med cirka 0,9 mnkr från och med år 2021. Kapitalkostnaderna som avser avskrivningar med en genomsnittlig avskrivningstid om 20 år och intern ränta om 1 procent, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

Jämställdhetsanalys

Studier visar att skillnaderna mellan hur män och kvinnor reser i Stockholm är relativt små och trenden är att de flesta skillnaderna minskar över tiden. I dagsläget åker män något mer bil än kvinnor, medan kvinnor reser något mer med kollektivtrafik.

Åtgärder som tillgänglighetsanpassning av övergångsställen och andra passager, anläggning av ledstråk och kontrastmarkering av trappor underlättar i första hand för gångtrafikanter med funktionsnedsättningar, medan kantstenssänkningar vid parkeringsplatser för rörelsehindrade ökar tillgängligheten för den som färdas med bil. Kontrastmarkeringar och kantstenshöjningar vid busshållplatser ökar möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att resa med kollektivtrafik. Sammantaget underlättar arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder resor med flera olika trafikslag och ökar tillgängligheten för både kvinnor och män.

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av åtgärder som syftar att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning till en investeringsutgift om 15 mnkr.

Slut